

Acemî Kalemler

Yıl : 1 Sayı : 6 Aylık Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi Mart-2018 5TL.

NEREDESİN AKIL

Kültür ve edebiyat dünyamız düşünce hayatımızın zenginleşmesine imkân tanıyor mu? Bu soruya olumlu cevap vermek mümkün değil. Edebiyat ve kültür hayatımız hâlâ bir şeyleri yarıştıran onlar üzerinden kavga ortamının üzerine çıkmadı. İnsanlarımızın horoz dövüştürdüğü gibi okumuşlarımız da yazar ve şair dövüştürüyorlar veya şairler ve yazarlar üzerinden kavga etmeyi ne yazık ki düşünme eylemi olarak görüyorlar. Necip Fazıl ve Nazım Hikmet üzerinden kavga etme alışkanlıklarımızı başka şairlerin üzerinden sürdürüyoruz. Üniversite felsefe eğitimi almış biri kalkıp konuşmanın bir yerinde kendi şairini anmamanızı gerekçe göstererek sizin düşüncelerinizle ilgili hüküm verebiliyor. Bunu da düşünmek olarak algılıyor. Takım tutar gibi dergi, gazete, şiir ve kitap okuyoruz. Ne acı! Kendi düşüncelerimizi ifade etmek yerine başkaları veya semboller üzerinden konuşuyoruz. Dergilerimiz ciddi okurun değil okur yığının peşinden koşuyor. "Hangi resimli kapak çoksatar?" Düşünmeyi bu seviyeye indirgemiş dergilerinizin varın hayrını görün. Ne okur, ne yazar ve şair aynanın önünden çekilmiyor ki başka bir görüş ve bakış açısı kazansın. Düşünmek ve erdem sahibi olmak hâlâ zor iş. Neredesin Akıl?

Acemî Kalemler

Bu Sayıda : Melike ÇELİK - Mustafa YILMAZ
Selim TUNÇBİLEK - Ayşe AKSOY - Belen GÖKÇELİ
Gençosman DENİZCİ - Z. Meral KONŞUK İVECAN
Kurtuluş ÇELEBİ - Büşra ŞEKERCAN
Gazi GÖÇMEN - Sonay KARASU - Fatma DAĞLI
Selçuk ŞAMİL - Zehra AKKAYA -Emine ÇOBAN
Şeyma TEMİZSOY

G.DENİZCİ: "İlk gençlik yıllarımdan beri polisiye yazmanın hayaliyle yaşıyordum." (sayfa:8)

ÖLÜ SOYUCU

Melike ÇELİK

Ölülerinizi ağaçlara asmaya ne dersiniz? Her yerde reklamlarım çıkıyor karşıma. İnsan hayatı bazen onu idrakimizden çok daha hızlı değişebilmiş meğer. Bir at sineği kadar kimseye faydası olmayan biri için bile bu böyleymiş.

Anne ve babası olmayan bir çocuk nasıl büyürse öyle büyümüştüm. Tek yurdum sokaklardı benim. Geceleri yıldızlar örterdi üstümü. Herkesten daha varlıklıydım, binlerce yıldızım vardı yolumu aydınlatan ve ben hiç korkmazdım. Oysa bunların hiçbir değeri yokmuş başkalarının gözünde.

Büyük bir mucidin sözlerini yabana atmayın. Ölü sektöründe adım bir yıldız gibi parlıyor. Her geçen gün üyelerimin sayısı artıyor. Ölü sektörü dediğime de bakmayın... Yaşayanlar daha çok talip şimdi.

Tüm sefaletimle beni yalnız kaldırımlar kabul etti. Anne ve babamın mezarlığına bile almadılar. Çocukların burada işi yok, deyip savdılar. Oysa buz gibi toprak bile annemi sarıp sarmaladığından sıcaklık gelirdi bana.

Sevdikleriniz öldükten sonra bile onlardan ayrılmak zorunda değilsiniz artık. Özel tasarladığım dikdörtgen prizma tabutlara gömdüğünüz ölümlerin her zaman istediğiniz yerde. Son derece hafif bir malzemedan yapılan tabutlar kolayca kaldırılabilir, altında yer alan açılabilir tekerler sayesinde çekilerek götürülebilirler.

Önceleri karnımı doyurabilmek için avuç açardım. İnsanların verdiklerinin misliyle beni küçümsemeleri canımı çok yakardı. Paranın miktarı küçüldükçe bakışların acımasızlığı büyürdü sanki. Sonraları ufak tefek hırsızlıklara başladım, böylece o ezici bakışlardan kurtulabilecektim. Yakalanınca çok daha kötü zamanlar yaşadım. Kimi büyük bir lütufta bulundu, saatlerce nasihat verdikten sonra beni bıraktı. Kimi ibreti âlem olsun diye herkesin önünde falakaya yatırdı. Canım hiç bu kadar yanmamıştı. Bir kere de kodesi boyladım ama en kötüsü buydu çünkü o zaman yıldızlarımı almışlardı elimden. →

←(Baş tarafı kapaktadır. Ölü Soyucu Melike Çelik Hikâyesinin Devamı)

Tabutlarınızı, binlerce metrekairelik alana inşa ettiğimiz tabut hanelerimizde, özel yapılmış metal ağaçlara da asabilirsiniz. Böylece istediğiniz zaman ziyaret edebilirsiniz. Şehir ya da ülke değişikliği yaptığınızda özel transfer araçlarımız sayesinde tabutlarınızı yeni ikametinize getiriyoruz.

Sonra anladım ki, bana yalnız ölülerden zarar gelmez. Geceleri mezarlıklara girip çiçekleri aşırıya başladım. Mezarlık kapılarında çiçekleri satıp parası ile karnımı doyuruyordum. Meğer insanlar ölülerine daha çok değer veriyormuş. Dilendiğim günler bana kimse çiçek parası kadar bile para vermemişti.

Tabutlarımızın içi normal mezarlar gibi toprakla doludur. Her ne kadar üstü kapalı da olsa özel sulama kanallarımız ile belirli günlerde sulanır ve üyelik paketinizde seçtiğiniz çiçekler ile her hafta süslenirler. Ses efekti, müzik ve tabut içi özel ışıklandırma sistemi ek ödemeye tabidir. Bu sistem sayesinde ölülerinize boğaz havası yaşatabilirsiniz.

Kimi zaman da yolda ya da deniz kıyısında gördüğüm ölülerin ceplerini soyardım. Ya kalpten ya da intihardan ölmüş olurlardı ama çok sık karşılaşmazdım böyleleriyle. Alacağımı aldıktan sonra polisi arar, en azından ölüye borcumu ödemiş olurum. İşte o günlerde tanıştım Azat'la.

Üyelerimize özel, kafelerimizde sınırsız çay ve kahve hizmetimiz bulunmaktadır. Ölülerinizi ziyarete geldiğinizde; dilerseniz cazip fiyat avantajlarından yararlanarak fitness, sauna ve haham keyfi yaşayabilirsiniz.

Benim can yoldaşım. Onun sayesinde para harcamadan karnımı doyurabiliyordum artık. Mahallelerde tonton teyzeler her akşam Azat için yemek getirirlerdi. Onun yemeğine musallat olduğumu görünce benim için de yemek getirmeye başladılar. Ta ki, can yoldaşım bir arabanın altında kalıp can verene kadar. Onsuz ne yapacağımı bilemedim uzun süre. O benim bu hayattaki tek yakınım. Köpekten yakın mı olurmuş demeyin! Bana hiçbir insanoğlunun vermediği sıcaklığı yalnız o verdi. Benim gibi toprağa bağlı yaşamayan biri için onu bir bahçeye

gömüp orada bırakmak imkânsızdı. Ben nereye gidersem o da benimle gelmeliydi.

Tesisimizde çok sayıda imam, papaz ve haham bulunmaktadır. Dünya üzerindeki diğer tüm dinler için de birer din adamımız mevcuttur. Yıl dönümlerinde ve dini günlerde ölüne özel dua ya da seremoni yapılmaktadır. Ayrıca; ölüne adına vereceğiniz bağışların yüzde kırkı kimsesiz çocuklar vakfımızdaki çocuklar için kullanılacaktır.

Çok düşündüm. Günlerce çare aradım derdime. Sonunda aradığım fikri bulmuştum. Dikdörtgen prizma şeklinde bir kutu yapıp içini toprakla doldurdum. Azat'ı gömdüğüm yerden çıkarıp kartondan tabutuma yerleştirdim.. Herkes kutuda ne olduğunu sordu, kimseye anlatmadım, elimden alırlar diye korktum. Sonunda esrarengiz kutunun sahibi olarak kendimi haber bültenlerinde buldum. Fikrim çok beğenildi. Televizyoncu abiler sağ olsun hemen patent aldirdılar.

Çok yakında at sineği işine de giriyoruz. Atı olmasa da muhakkak herkesin bir at sineği olmalı!

O gün yıldızlarımı düşürmüşüm. Her yere baktım bulamadım. Gören oldu mu?

ARD

gözlerin arkaya bakıyor niyedir
dondurdum işte tüm rüzgârları
sabahlar çektim yekinerek
kuşları yaydım zemine ki
dümdüz kelime burada acı
elma iki artık sepette
iki insan ayrılığı

artık geçmişin adı bugün
bacaklarım senden beş dün ertesi
eser köşeli bir sonbahar gizlice
nereye kadar sünse dünler
parmaklarında ayak izleri
niye kağıda yemin olsun
niye erisin buzları çarkın
ki kuşlar uçsun karanlığa
çatlıyor tuttuğumuz zaman
her şey yerli yerine sonrası
sırlanmış sandık artık
bir insan varsayımı

Mustafa YILMAZ

TIKANMA

Mustafa YILMAZ

Adam, nasırlı kaba parmaklarını iyice aralayıp elini yekpare kaya duvara kuvvetle bastırdı. Bir arkadaşı da aşı boyasına batırıldığı kürk parçasını aldı ve çevresini dikkatle boyadı. Biraz bekledikten sonra el çekildi ve ortaya çıkan bu resme hayranlıkla baktılar. O gün, güneş iyice azalana kadar pek çok kişi, yardımlaşan çok sayıda kişi aynı işlemi tekrarladı. O taş oyuğun içinde nasıl birbirlerinin yanındalarsa, elleri de yan yana olacaktı artık. Zamana çentik atmışlardı. Buradaydılar.

Kırk bin yıl sonra, daha doğrusu elindeki cihaza göre kırk bin yıllık bir aradan sonra, bir bilim adamı bu el silüetleriyle karşılaştı. Çektiği fotoğraflara bakarak kırmızı şekilleri dikkatle inceledi. Birazdan zihnimize hücum edecek düşünceler ona uğramayacaktı; yaptığı büyük keşfin heyecanını duyacak ve büyük ses getirecek makalesi için hemen notlar almaya başlayacaktı. Evine ancak sabaha karşı dönebilecekti.

Aynı gün sabah, Detroit'te, güneş dikili duran beton blokların üzerine doğdu. Tamamına yakını uzun zamandır boş duran kırık camlı evlerin, apartmanların, çökmüş çatısının altında korku dehizleriyle dolu alışveriş merkezlerinin, çatlayan asfalttan dışarı ürkekçe çıkan ufak filizlerin, bahçelerde adam boyu uzamış kuru otların üzerine doğdu. Yıllardır böyle. Neredeyse hiç insan yüzü yok ortalıkta. Birkaç kilometre sağa veya sola gidildiğinde hayat olağan şekilde, yani zamanın emrettiği şekilde devam ediyor. Gece ışıkları, gürültüler, çöp kamyonları oralar da. Ama bu alanı vuran felaket, kartopu etkisiyle korkunç boyutlara ulaşmış olan bir emlak krizi değildi de sanki bir kıyamet sonrası sahne resmediliyordu. Gürültülü Amerikan medeniyetinin göbeğindeki bu hayalet kasaba, bu betonarme heyula, kendiliğinden kaybolacak gibi de durmuyor. Değil on yıl, belki yüz yıl bile yetmeyecek doğanın bu devasa saçmalığı bütünüyle yok etmesine.

Kefenin içindekini aldığı gibi, onun üstüne çapraz konan tahtaları da bir süre sonra alır toprak. Kagir evleri bile alır, üstünü örter, üstüne abanır. Çürüyen yaprakları alıp tohumlara verir. Yıkılan eski kaleleri, bir zemin olarak, kurulan şehirlere verir. Verirdi. Bu süreçlerin pek çoğu nostaljiden ibaret artık. Eski yapılar, kimsenin uğramadığı tepelerde - gözlerden uzak- yere gömülmüyor kendiliğinden. Hoş, kimsenin uğramadığı tepelerimiz yok zaten. Her yere fazlasıyla uğruyoruz, kutuplar ve dış uzay

dâhil. Her yerde kocaman izlerimiz var.

Yok olmamak için her şeyi yapıyoruz. Belki binlerce yıl önceki adamlar da mağaralara iz bırakırken buna benzer bir şey amaçlamışlardı. Yok olsalar bile orada kalmaya devam edecek bir şey istediler. Ama onların çabası güncel insanın yanında komik kalıyor. Bazı özel sihirler kullanıyor; yaşlanmaya kısmen, demirin paslanmasına, otların bize dair olanları içine almasına karşı koyabiliyoruz. Yaşlı dünyayı önümüzde diz çöktürdük. Fakat problem odur ki, artık görmek istemediğimiz bazı şeyleri yok etmesini istediğimizde de çaresiz kalıyor. Terk edilmiş, yıkım maliyeti karşılanamayacak seviyede olan emlak çöplerine güç yetiremiyor. Kentlere komşu çöp dağlarına, okyanusta oluşan plastik çöp adalarına, füzelerden arta kalan serseri uzay çöplerine karşı çaresiz. Çöpler. Üretim hızı tüketim hızını çoktan aştığı için, doğanın tanımakta güçlük yaşadığı mutant nesnelere ürettiğimiz için çöp diye bir kavram ortaya çıktı zaten. Bir zamanlar -neyin ne olduğu belliymen mesela, o zamanlar- dünyalılarının onunla işi bittiğinde kendiliğinden gübre olamayacak veya başka bir ihtiyacı gidermek için kullanılmayacak atık yoktu. Ama doğanın sindirme gücü bu yeni insana yetmiyor artık. Bilinen evrenin gırtlığına takılmış bir lokmayız. Heimlich manevrası bilen var mı?

Uzun zaman, dünya sabit, insan elinden çıkan ölümlüydü. Özel bir şey yapmazsa, pasla boyalı masum bir el izi bırakmazsa mesela, hatıradan başka hiçbir şey kalmazdı ondan geriye. Hatıra da silinirdi sonra. Şimdi doğa ölümlü ve insanın yaptığı ölümsüz. Tek fabrikada tek günde binlercesi üretilen, koluna basılınca şarkı söyleyen ayıcık, sanki dünyanın kadim bir unsuruymuşçasına hiç istifini bozmadan ve kürkü bozulmadan, konulduğu yerde yüz yıllarca durabilir. Ama milyar yılda şekillenen yüzlerce metrelik tepelerin canına okumamız için biraz zaman ve dumanlar çıkaran birkaç koca makine yetiyor. Cana okumakta üstümüze yok. Şehirlerin göğünde yıldızları öldürelili çok olmadı. Şimdi yıldız kaymalarının canını gerçek anlamda almaya niyetliyiz. Henüz okunuşunu icat etmediğimiz kadar çok dolarlık maden içeren meteorlara şimdiden göz dikildi. Bu mavi gezegende, kendi çöplüğümüzde boğulmaktayken, önceliğin uzayı yağmalamak olması gerçekten çok mantıklı duruyor. Mars'a, mesela, çöp bırakmak için sabırsızlanıyorum.

DÜNYA YAZI GÜNÜ NEDENİYLE

Selim TUNÇBİLEK

Bilindiği üzere Dünya Yazı günü ilanı ile ilgili yazımız “Acemi Kalemler Dergisi’nin 5. Sayısı’da” (Şubat 2018) yayınlandı. Yazımızı okuyup tebrik edip desteklediklerini bildiren dostlarımız, kültür sanat insanları olduğu gibi ne gerek vardı diyenler de oldu. Bu yazıyı öncelikle Dünya Yazı Günü ilanının başka bir cepheden gerekçelerini açıklamak amacıyla yazıyoruz. Bu aynı zamanda “Ne gerek vardı?” diyenler için de cevap niteliği taşıyor denilebilir.

Yazı, insanlık ve uygarlık açısından bulunmuş en önemli keşiflerden biridir. Yazı ile birlikte bilgi bir yerden bir yere hızlı ve bütün olarak taşınabilmiştir. Bilginin taşınmasında yazının bulunması başat bir işlev üstlenmiştir. Şayet insanlık yazıyı icat etmemiş olsaydı bugün pek çok ilerlemeden bahsetmek mümkün olamazdı. İnsanlık elbette ki yolculuğuna devam ederdi ama bu hızla medeniyet ve teknoloji gelişiminden söz etmek mümkün olmazdı. İnsanlığı bilgi birikiminin bu hızla artmış ve gelişmiş olması iyi oldu, kötü oldu onu tartışacak değilim. Buradaki amacım yazının insanlık için önemine değinerek 21 Ağustos’u Dünya Yazı Günü ilan etmemizde bizi harekete geçiren nedenler ve etmenler üzerinde durmak istiyorum.

Yazı yazabilen, okuyabilen insanlar insanlık geçmişi boyunca hep önemli olageldiler. İnsanlık bugün geriye yazılı bir not, eser veya iz bırakan insanları biliyor ve tanıyor. Yazan insanların yazılarına konu edinmediği kimseleri insanlık tarihi boyunca ne biliyoruz ne hatırlıyoruz ne de tanıyoruz. Ancak herhangi bir nedenle hakkında yazı kaleme alınmışları tanıyor ve biliyoruz. İlk insan-

dan bu yana kaç milyar insan yaşadığını bilmiyor hatta tahmin bile edemiyoruz. Ancak yazılı kaynakların bize aktardığı bilgileri bilebiliyoruz.

Yazı, insanlığın bilgi ve birikimlerinin kuşaktan kuşağa aktarılmasını binlerce yıldır sağlamış yegâne araç olmuştur. Yazı insan tarafından oluşturulmasaydı bu günkü bilgi birikimimize kim bilir kaç bin yıl sonra erişebilirdik. Bilginin insandan insana aktarımı kalıcı olarak yazı ile yapılagelmiştir. Şimdilerde ise bilginin taşınması yalnızca yazı ile olmuyor. Bilgi ve deneyimlerin taşınmasının yazıdan sonra çok çeşitli yolları bulundu. İnternet bilgi ve birikimi daha açık, daha kolay erişilebilir bir kaynak haline getirdi.

Artık liselerde hatta ilkokullarda bile çocuklarımız yazı ile not almıyorlar. Öğretmenlerinin görüntülü ses kayıtlarını oluşturuyorlar ve ihtiyaç duyduklarında onları dinlemek suretiyle bilgiyi tekrar hatırlama ve gözden geçirme imkânını buluyorlar. Bu nedenle çok değil belki elli ile yüz bilemediniz iki yüz yıl içinde yazı insanlık ve bilginin taşınmasında eskisi kadar önemli olmayacak. Yazı yazmayı bizden sonraki kuşaklar neredeyse unutacaklar. Unutmakla kalmayıp ihtiyaç bile hissetmeyecekler. Dolayısıyla konuşarak her türlü iletişimin oluşturulduğu bir dünyada yazıyı kim önemser ki. Her türlü yaşama biçiminin sanal bir ortamda oluşturulan ilişkilerle değerlendirildiği dünyada imzanın bile bir değeri kalmayacak.

Binlerce yıl sonra yazının varlığını unutan insanlığa birikimlerimizi hatırlatmak için ne dersiniz Dünya Yazı İlanı gerekli değil miydi?

RAHATI KAÇAN AĞAÇ

Ayşe AKSOY

Rahatı kaçan bir ağaç mısınız siz de benim gibi? Bir kitap okuyup da içten içe değişen... Sıkı sıkıya bağlı toprağa ve gökyüzüne ulaşmaya çalışan. Ayırksı, garip, yalnız mısınız? Edebiyat aşkı düştü mü içinize? Yoksa balık mı avlamaya çalışıyorsunuz Wolf'un gölünde? Zihin sularından yakaladığınız birkaç kelime öylece havada asılı mı kaldı? Ya da zar zor kurduğunuz anlamsız birkaç cümle iç mi çekiyor elinize bakıp? Atay'ın tutunamayanlarından mısınız? Bencileyin.

Ne güzeldi bir zamanlar köklerinizi sarıp sarmalayan toprağa ve sırlıklam yağmurlarla yıkanmaya şükrettiğiniz günler... Tüm evrenle birlikte çok da bir şey beklemeden var olduğunuz o anlarda nasıl da özgürdünüz değil mi? Aslında daha özgür olmak için çıkmadınız mı bu yola? Oysa şimdi tutsaklığında bu çıkmazın...

Hep iyiyi yazmak istediniz, hep umut etmek istediniz. Oysa gerçek acıydı. Gerçek; savaş, kan, gözyaşı, yokluktu. Kulaklarınızı tıkadınız, yaşama-ya devam etmek için. Aşkı yazdınız; birileri aç uyurken. Bir çocuk hesapsızca öldürülürken bizim kendi kimsesizliğimize ağlamamız ne kadar yavan oysa. Karanlık gece, bitmeyen düşünceler, sürükler benliğimi bir bilinmeze... Bitmeler ve yeniden başlamlar... Umutsuzluğu yazmak istemiyorum. Şu yalan dünyada güzel bir hayal yazmak istiyorum sadece. Her şey çok güzel olsun istiyorum. Savaşlar bitsin, çocuklar ölmesin, gülsün, sevin, aileler mutlu olsun, insanlar birbirine sevgiyle baksın, sabahlar güneşli, günler aydınlık olsun,

kar yağsın ama herkesin huzurlu evi olsun, sıcak yemekleri olsun, hiçbir yerde kötülük olmasın, kimse kimseyi kırmamasın. Hep iyilik, hep mutluluk olsun, bayram gibi yaşansın her gün, gençler âşık olsun, aşkla evlensin, düğünler olsun; kırk gün kırk gece... Benim de şu kırık kalbim tamir olsun. Dudaklarım gerçekten gülsün, gözlerime kadar yayılsın gülüşler, çiçekler açsın, bezensin dünya, aşkla umutla...

"Çocukları küçük kurşunlarla mı vururlar anne?" Diye soruyor çocuk. Hayır, çocuğum onlar bu kadar ince düşünemez. Seni de çocukluğunu da

en acımasız en insafsız silahlarla vururlar. Yitik bir akşamüstü yalnızlığı çöker üstüme anlamsızlık sarar ruhumu. Ne ki çabam kurtaramıyorken hiç bir canı ben burada atıp tutmuşum ne anlamı var. Gökyüzünü bile parsellerle yakında Neşet abi! Bakamayız yıldızlara! "Ne çok yoksulluktan bölüşemediğimiz"

Gökyüzünü bile parsellerle yakında Neşet abi! Bakamayız yıldızlara! "Ne çok yoksulluktan bölüşemediğimiz" der Selim Tunçbilek! Çekiştirip duruyoruz dünyayı sağından solundan biraz daha kendimizden yana.

mediğimiz" der Selim Tunçbilek! Çekiştirip duruyoruz dünyayı sağından solundan biraz daha kendimizden yana.

Gittikçe taşlaşan yüreğimizle aynadaki yüzümüzde kendimizden bile sakladığımız gözlerimiz yalan yalan bakıyoruz birbirimize.

En anlamlı olan buydu belki. İçimizde kanyan bir nehir acıyla akarken sevinçli bir şarkı söylemekti. Yine de umutla inatla dünyanın çirkinliğine. Yok, yine de seviyorum köklerimi...

"Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane parkında..." Kimse farkında olmasa da...

POLİSİYE ROMANLARIN PEŞİNDE

Belen GÖKÇELİ

Polisiye Romanlar! Edebiyatta okur tarafından bu kadar sevilen ama edebiyat eleştirmenlerince bir o kadar kenara atılan başka bir roman türü var mıdır bilmiyoruz. Bir anlamda “Edebiyatın öksüz çocuğu” desek yeridir.

Hiç düşündük mü bu kadar ilimizi çeken kitaplar nasıl ortaya çıktı, kimlerce yazıldı, kim ne kadar ilgi gösterdi? İyisi mi bir dedektif gibi polisiye romanlarla ilgili kanıtlarımızı toplamaya başlayıp bir dosya açalım:

Şehirli ve köylü çatışması yalnız bizde ve belirli noktalarda var sanmayın. Dünyanın her yanında mevcut. “Polisiye ile ne alakası var?” diyorsunuz belki ama tamamen bağlantılı. XIX. yy’da İngiltere’de Sanayi Devrimi ile toprağa bağlı ekonominin çökmesi kırsal kesimde yaşayan insanların büyük kitleler halinde kentlere taşınması sonucunu doğurdu. Hatta 1849 yılında sadece Londra nüfusu 2.500.000’i bulmuştu. Sınıflar arası farkların bu kadar birbirine yakınlaşması ise suç oranlarında da hızlı bir artışın kapılarını araladı. Çok ciddi oranda artan ve soyluların canını sıkkan hırsızlık olaylarının önüne geçmek adına sert önlemler alınmaya başlandı 1828 yılında Metropolitan Police adlı teşkilat kuruldu.

Bütün bu gelişmeler insana dair her şeyle ilgilenen edebiyatın da ilgisini çekmekte gecikmedi. İlk öykülerin tamamı gerçek suçlular ve suçlardı. Hatta 1774’te Newgate Calander adlı, tam beş cilt halinde, tamamı dönem İngiltere’inde yaşamış tehlikeli suçluların biyografilerinin ve işledikleri suçların anlatıldığı kitap yayınlanır. Kitap o kadar ilgi çeker ki 1824 ve 1826 yıllarında yeni basımları yapılır. O dönemde yazılmış bu tür kitapların en bilineni Charles Dickens’ın Oliwer Twist romanıdır(1837-1839). Türün yaygınlaşması beraberinde ciddi tartışmaları da getirdi. Çünkü Penny Dreadfull denen alt tabakanın çok rağbet ettiği ucuz cinayet romanlarının insanları suça teşvik ettiği inancı çok kuvvetliydi. Bu endişe polisiye romanlarda suçluları merkeze alan olay örgüsünü, onları yakalayan dedektifler etrafına kaydırırdı.

Fakat sanılanın aksine bu tür en büyük sıçrayışını İngiltere’yle değil Fransa’yla yaptı. Döneminin en ünlü dedektifi Eugene François Vidocq onlarca cinayet ve suçu çözüme kavuşturmuştu. Onun başarısının en önemli püf noktası

şuydu: Vidocq onlardan biriydi. Evet, yanlış duymadınız: Vidocq eski bir suçluydu, defalarca hapse girmiş çıkmıştı! Bu yüzden suçluların psikolojisini çok yakından biliyor, nerelerde gizlenebileceklerini hesap edebiliyordu. Bir yazara anlattığı ve yazarın daha sonra bazı hayali unsurlarla süslediği Memoirs de Vidocq adlı anı kitaplarını 1828-1829 yılında yayınladı. Dört ciltten oluşan bu kitaplarda Vidocq’un sıra dışı çözüm yöntemleri ayrıntılarıyla aktarıldı. Kitap daha ilk cildiyle öylesine meşhur oldu ki hemen İngilizceye çevrildi. Emekli olunca ilk dedektiflik bürosunu kuran Vidocq dâhiyane suç çözümlenmeleri ve yazdığı anı kitaplarıyla polisiye türe –belki kendisinin bile öngöremeyeceği- büyük bir katkı sağladı. Bu alanda Honore de Balsac, Victor Hugo, Charles Dickens, Edgar Allen Poe gibi polisiye yazarların ilham kaynağı oldu.

Bu türün babası olarak Edgar Allen Poe kabul edilir. Çünkü tamamen kurgusal bir polisiyeyi 1841’de The Murders in the Rue Morgue adıyla ilk kaleme alan odur. Romanda acemi dedektif Monsieur Auguste Dupin’in çözümlendiği iki acımasız cinayetten bahseder. Bu hayali kahraman Poe’nun iki romanında daha karşımıza çıkar. Böylece bir polisiye üçlemesiyle Poe adeta polisiye romanların yıllardır değişmeyen kalıbını da çıkarmış olur.

Fransız yazar Emile Gaboriau’nun karakteri polis Lecoq da ünlü olmakla birlikte hiç şüphesiz ünü kendi ülkesinin sınırlarını aşıp tüm dünyaya yayılan en ünlü dedektif karakteri Sherlock Holmes’tur. Öyle ki tamamıyla hayali bir karakter olmasına rağmen yazarı Sır Arthur Canon Doyle kendi kahramanının gölgesinde kalmıştır. Tam kırk yıl boyunca Sherlock Holmes’u okurlarıyla buluşturan Doyle 1927 yılında “Elveda Mr. Sherlock Holmes” yazısıyla bu karaktere veda eder.

Bazı dönemler polisiye türde Dedektif-Polis karakterleri ön plana çıkarken bazen suçlu öne çıkar. Bunların en ünlüsü ise Maurice Leblanc’ın edebiyat dünyasına hediye ettiği meşhur hırsız ve hafiye Arsene Lupin’dir. Bazense Fantomas serisi gibi suç örgütlerinin etrafında dönen eserler kaleme alınmıştır.

Polisiye en parlak dönemlerini iki dünya savaşının ara dönemi sayılan 1920-1937 yılları arasında yaşadı. Hatta bu döneme Polisiyenin

Altın Çağı da denir. Agatha Christie, Margery Allingham, Dorothy L.Sayers, Freeman Wills Crofts ve John Rhode gibi isimler bu dönemin ünlü yazarlarıydı.

Bizim edebiyatımıza gelirse polisiye romanları nerede buluruz, arayalım mı? Türk Edebiyatı'nda Batılı tarzda diğer birçok türde olduğu gibi polisiye de tercümeyle girmiştir. Ahmet Münif'in 1881 yılında Fransızcadan çevirdiği Paris Faciaları ile başlayan süreç çok hızlı yayılmış ve 1888-1891 yılları arasında Fransızcadan birçok polisiye eser Türkçeye tercüme edilmiştir.

Bu türdeki eserlerin çevirileri yapılarak edebiyatımıza kazandırılmasında dönemin padişahı II. Abdulhamid'in polisiye romanlara aşırı düşkünlüğü de etkilidir. 1908'den sonra İngilizce'den de çeviriler yapılmış ve Sherlock Holmes Türk okuruyla buluşmuştur.

Polisiye türde ilk telif romanımız 1883'te Ahmet Mithat Efendi'den Esrar-ı Cinayât adıyla gelir. Aslında ilk çeviriden hemen iki yıl sonra bize ait bir romanın yazılması türe olan yoğun ilginin göstergesi sayılabilir.1884'te başarısız bir romandan sonra yazarın polisiye alanında en başarılı eseri 1887'de Haydut Montari adıyla Türk okuruna sunulur.

1901 yılında Selanik'te Fazlı Necip melodram ile polisiye arasında "Cani mi? Masum mu?" adlı eseri yazmıştır. Aynı zamanda Arsene Lupin çevirilerine dizinin devamı gibi kendisinin kaleme aldığı Dehşetler İçinde'yi eklemiştir.

1912'de Yervant Odyan Efendi "Abdulhamid ve Sherlock Holmes"ü yazmıştır. 1913'te Ebu Süreyya Sami Türklerin Sherlock Holmesu diye tanıtılan "Amanvermez Avni" serisiyle başarılı olmuştur.

Bu türün en başarılı serilerinden birini, Server Bedi takma adıyla Peyami Safa'nın 1924'te yazdığı "Cingöz Recai" adlı polisiye romanlar oluşturur. Bu seri aynı zamanda sinemaya da uyarlanmıştır. Bu çok ünlü yazarımız bu türde örnekler vermiştir. Ama Cingöz Recai veya Amanvermez Avni kadar ilgi görmemiştir.

1950 sonrası Türkiye'de Sipillane'ın kaleme aldığı Mike Hammer serisi Kemal Tahir tarafından tercüme edilir. Kitaplar adeta kapışılır. Sipillane seri yazmayı bıraktınca Kemal Tahir'den yazmaya devam etmesi istenir Kemal Tahir orijinal seriye dört adet hikâye ekler. Bunlarda en az orjinalleri kadar tutulur.

1980'ler, dönemin özelliğine de uygun olarak siyasi polisiye örneklerinin verildiği yıllardır. Bu yılların önemli simaları Zühal Kuyaş, Pınar Kür ve Mehmet Eroğlu'dur.

1990'lı yıllarda ise edebiyatı etkileyen Postmodernizm doğal olarak polisiyeye de yansır. Özellikle Pınar Kür'ün romanlarında son dönem yazarlarında ise Ahmet Ümit'in eserlerinde postmodern unsurlar oldukça belirgindir. Bunun dışında tarihten, mitolojiden, psikolojiden ve dönemin siyasi olaylarından faydalanan polisiye romanlar dikkat çeker. Bu dönem yazarlarından Osman Aysu, Orhan Pamuk, Piraye Şengel, Reha Mağden, Birol Oğuz, Erhan Bener, Cenk Eden, Celil Oker sayılabilir.

Remzi Ünal (Celil Oker), Murat Davman (Ümit Deniz), Suat Erez (Birol Oğuz), Başkomiser Nevzat (Ahmet Ümit) son dönem polisiyemizin öne çıkan hayali karakterleridir.

1990'lı yıllar Türk polisiyesinin altın çağının başlangıcıdır. Artık "İyi polisiye, iyi edebiyattır" anlayışı edebiyatımıza yerleşmiştir.

2000'li yıllardan itibaren Dünya ve Türk Edebiyatında polisiye roman sayısı hızla artmıştır. Bunda ilgi gören romanların sinema veya dizilere aktarılmasının büyük rolü vardır.

Dergimizin bu ayki sayısında röportajını okuyacağınız Gençosman Denizci de polisiye roman tarzında son dönemin iddialı yazarları arasında olmaya adaydır. Romanlarında hiç konu sıkıntısı çekmeden olayları inanılmaz çetrefilli hale getirebiliyor, onlarca olayı çok orijinal bir şekilde tek bir ana olaya bağlayabiliyor ve siz, okuduğunuz her olayla, kitapta tanıştığınız her kişiden rahatlıkla şüphelenebiliyorsunuz. Bu Gençosman Denizci'nin güçlü bir hayal gücü ve kurgu yeteneğinin kanıtıdır. Daha şimdiden Başkomiser Fatih karakteriyle birlikte okuru maceradan maceraya sürükleyen üç romanını edebiyatımıza kazandırdı bile. Dördüncü romanının da çok yakında okurla buluşacağını haber aldığımız yazarımızın kurgu karakteri olan Başkomiser Fatih'in Sharlock Holmes, Cingöz Recai gibi edebiyatta iz bırakacağına inanıyoruz.

Tam 135 yıldır hız kesmeden bu günlere gelen polisiye romanımızın daha nice verimli 135'ler devirmesini polisiye severler olarak ümit ediyoruz.

GENÇOSMAN DENİZCİ: “Çocukluğumdan beri polisiye hastasıyım.”

Söyleşi: Zehra Meral Konşuk İVECAN

1. “Bize kendinizi tanıtır mısınız?” Tarzında klasik bir giriş yapmak yerine Acemî Kalemler okuru için kendinizi nasıl tanıtırınız demek istiyorum.

1964 Rize doğumluyum. Asıl mesleğim Serbest Muhasebeci Mali Müşavirliktir. 1992 yılından beri İstanbul’da yaşıyorum. Evli ve üç çocuk babasıyım... Polisiye, tarihi ve macera kitapları okumayı seviyor, ayrıca uzun yıllardan beri şiir yazıyorum. İyi polisiye film seyretmek, masa tenisi oynamak ve futbol, hobilerim arasındadır. 1980’li yıllardan beri edebiyata gönül vermiş bir insanım. 82’de şiir yazmaya başladım. Daha sonra bu serüveni kısa hikâyelerle devam ettirdim. Ancak, şiir veya hikâye alanında yayımlanmış herhangi bir kitabım yok; o eserlerim bilgisayarımda öylece duruyor. Arada bir çeşitli dergilerde ve sosyal medyada boy gösterirler.

2. Neden polisiye? Zor bir roman türü, hazırlık süreciniz nasıl ilerliyor?

✓ Evet, polisiye, edebiyat dünyasında hem çok eski hem de zor bir tür gerçekten. Buna rağmen her dönemde her yaşta okuyucusu hiç eksik olmayan bir tür. Neden polisiye, sorunuza gelirsek... Çocukluğumdan beri polisiye hastasıyım diyebilirim. Macerayı, aksiyonu, heyecanı çok severim. İlk gençlik yıllarımdan beri polisiye yazmanın hayaliyle yaşıyordum. Polisiye yazmak bende bir tutkudur. Başka türde yazmak istemem zaten. Önce, yazacağım konuyu iyice araştırırım. Bu araştırmalarım, kitap yazma süresince bitinceye kadar devam eder. Konularımı güncel/gündemdeki olaylardan seçerim. Kitaplarımda özellikle toplumsal olaylara parmak basarım. Ve tabii ki cinayet, polisenin olmazsa olmazıdır.

3. Bize biraz eserlerinizden bahsedebilir misiniz?

✓ Buz Yüreklere adlı romanımda olaylar İstanbul’da başlayıp ağırlıklı olarak Erzincan’da geçiyor. Söz konusu ilimizin Altıntepe arkeoloji kazı bölgesinin tanıtımına da katkıda bulunduğum kitapta tarihi eser kaçakçılığı konusunu işledim. Okurun dikkatini, Türkiye’de uzun yıllardan beri yağmalanan tarihi eserlerin vahim durumuna çekmek istedim. İstanbul’da yaşayan zengin bir ailenin tek evladı olan genç

bir kızın, üniversitenin tarih bölümünden mezun olduktan sonra araştırma yapmak üzere Doğu’ya seyahatiyle romandaki olaylar gelişir. Kısmen de töre cinayetine parmak bastığım kitabın başkarakteri Başkomiser Fatih, cesur, gözünü budaktan sakınmayan, haksızlığa tahammül edemeyen bir polis şefidir. İstanbul Emniyeti’nde görevli, tarihi eserler konusunda uzman olan Başkomiser Fatih de bir sempozyuma katılmak üzere Doğu’ya gider ve kendini soluk soluğa ilerleyen bir maceranın içerisinde bulur ve cinayetleri çözmek için yoğun bir çaba sarf eder. Kitapta, okuru sıkımdan, bazı tarihi mekânlar hakkında da kısa kısa bilgilere yer verdim.

✓ İkinci romanım Kanlı İcat’ta ise ülkemizin bir başka önemli derdi, toplumsal sorunu olan ‘kan davası’ gerçeğine vurgu yapıyorum. Türkiye’nin temiz enerjiye (rüzgâr ve güneş enerjisine) geçmesini engelleyen güçler, genç bir mucidin süper icadı, gizemli üç cinayeti çözmek için efor sarf eden Başkomiser Fatih. Bu kitapta da ülkemizin değişik yöreleri hakkında, okuyucunun hoşuna gideceğine inandığım kısa kısa tanıtıcı bilgilere yer verdim.

✓ Üçüncü romanım, Formülün Peşinde adını taşıyor. Bu eserimde de yine Türkiye’nin ve dünyanın ciddi sorunlarından biri olan sağlık sektöründeki bir hastalığa dikkat çekiyorum. Amansız bir hastalığa çare arayışında olan bayan bir profesörümüz, sonunda bu hastalığa çare olan bir formül geliştiriyor ve akabinde de olaylar hızlı bir şekilde gelişiyor. İstanbul Londra hattındaki olaylarda işlenen üç cinayeti çözmek için kolları sıvayan zehir hafiyemiz Başkomiser Fatih, yine işbaşı yapıyor; akla, hayale gelmeyecek ipuçlarını birleştiriyor ve sonuca ulaşıyor. İstanbul ve Londra’daki tarihi yerlerin/eserlerin bir kısmına değindiğim bu son kitabımın da oldukça ses getireceğine inanıyorum.

✓ Dördüncü kitabım ise yazım aşamasında ve çok çok önemli bir konuyu işliyorum! Okurlarım bu romanımı da çok beğenecekler.

4. *Kriminal noktada ve Adli Tıp alanında uzman desteği alıyor musunuz?*

✓ Profesyonel anlamda almıyorum, ama okurlarım arasında doktorlar, polisler; olay yeri inceleme polisleri var. Zaman zaman onların bilgilerinden istifade ediyorum.

5. *Türk polisiye romancıları içerisinde rakip olarak gördüğünüz bir isim var mı?*

✓ Hayır!

6. *Şimdiye kadar “Keşke bunu ben yazsaydım ya da ben yazmalıydım” dediğiniz bir roman ismi verebilir misiniz?*

✓ Böyle bir roman ismi veremem, zira kendi ekolumü oluşturuyorum. Polisiyeye farklı bir tarz getirdiğime inanıyorum.

7. *Türk okurunun Türk romancıları karşısında tutumlarını nasıl buluyorsunuz?*

✓ Maalesef birçok türde ‘yabancı’ hayranlığı olduğu gibi polisiyede de ‘yabancı’ hayranlığı had safhada diyebilirim. Oysa Türkiye’de iyi yazan hem eski hem de yeni polisiye yazarlarımız var. Bunun yanı sıra ülkemizde polisiye yazmak için yeterince malzeme olduğuna inanıyorum. Benim kitaplarımı okuyan çok sayıda okurumdan, “Türk yazardan polisiye okumama önyargım, sizin kitaplarınızı okuduktan sonra tamamen -olumlu yönde- değişti.” gibi geri dönüşler alıyorum ve bu da beni son derece mutlu ediyor.

8. *“Sürahi dolmadan bardağı dolduramaz.” derler okumadan yazmak isteyenlere. Peki, Gençosman DENİZCİ kimleri okuyor?*

✓ Çok doğru. Yazmaya başlamadan önce çok kitap okunmalı ancak, iyi yazarlar, iyi kitaplar okunmalı. Okura katkı veren, hele hele yazmayı düşünenlerin ufkunu açan, bilgi dağarcığını genişleten eserleri bol bol okumalıyız. Bendeniz, polisiye okumayı sevdiğim gibi tarihi kitapları da çok severim. Birçok polisiye okur gibi ben de Sir Arthur Conan Doyle’un kaleme aldığı Sherlock Holmes serisinin neredeyse tamamını okudum diyebilirim. Yine eskilerden Agatha Christie’nin kitaplarını severim. Günümüzde ise Stieg Larsson, Glenn Meade, Tess Gerritsen, Michael Connelly, Jean-Christophe Grangé isim-

lerinin birkaç kitabını okudum. İsmi ön plana çıkmamış bazı yerli ve yabancı polisiyecilerden de çok okumuşluğum vardır. Hala daha okumaya devam ediyorum. Neticede bir yazardan önce bir okurum ben de.

9. *Dergi okurları için “mutlaka okunmalı ve mutlaka seyredilmeli” dediğiniz kitap ve film önerilerinizi istesek; bunlar neler olurdu?*

Başta tabii ki Gençosman Denizci’nin polisiye türündeki kitaplarını okumalarını isterim doğrusu. Ayrıca polisiyede iyi yazan, yukarıda da bahsettiğim isimlerden okuyabilirler. Ve bu yazarların eserlerinden filme aktarılanları da seyredebilirler. Ayrıca yabancı polisiye dizi filmler var; Crime gibi.

10. *Son olarak özellikle vurgulamamızı istediğiniz bir şey varsa belirtmenizi istesem.*

✓ Ülkemizde polisiye roman yazmak için yeteri derecede konu ve malzeme var, ancak kurgu ve hikâyeleştirme konusunda eksiklikler olabilir. Dünyada son on yılda İskandinav polisiyesi diye tabir edilen, Kuzey Avrupa ülkelerinin polisiye türündeki romanlarının okurlar nezdinde fazla rağbet görmesine hem şaşırıyorum hem de içerliyorum doğrusu! Herhalde bu durum -söz konusu o ülkelerde bir yılda işlenen cinayet sayısı çok çok az olmasına rağmen- kurgu ve olay örgülerinin o ülkelerin yazarları tarafından iyi işleniyor olmasından kaynaklanıyor. Soğuktan gelen bu polisiyelere, piyasaya çıktığından beri 80 milyon adetten fazla sattığı söylenen milenyum serisini örnek gösterebiliriz. Şüphesiz ki tek bir cinayet bile, en hafif tabirle caniliktir. Bir insanı haksız yere öldürmek, bütün insanlığı öldürmek gibidir. Fakat vakıadır ki ülkemizde bir yıl içerisinde çok fazla cinayet işlenmektedir. Gazetelerin üçüncü sayfalarında hemen her gün bir veya iki cinayet haberi görürsünüz. Hem de türlü türlü yöntemlerle işlenen cinayetler... Buna rağmen Türkiye’deki tanınmış polisiye roman yazar sayısı bir elin parmak sayısını geçmiyor! Bu durumu okuyucunun sorgulaması gerek bence.

Sensiz İçime Sinmiyor

Sevdiğin uzakta olsa da
Sen ona hep yakınsın
Naif şaşırma sesindeki
Zarif, hisli adamsın.
Uzaklığının her kilometresinde canımdan bir
parçasın.
Ellerin ellerime değmiyor belki ama kaburgamın
altındasın.
Ne zaman gözlerimi kapatsam sen ordasın.
Aldığım nefessin hayata attığım ilk adım
Sen benim sol yanımsın.

Kelimelere dökemediğim.
Bir acı var yüreğimde
Adını koyamadığım...
Parmak uçlarıma kadar hissettiğim
Bir kimsesizlik var ruhumda.
Adına sensizlik dediğim.
Bir yoğunluk var bu beden de
Hiç görmeden özlediğim
Kartpostal gibi bakakaldığım her fotoğrafına
Hep gitmek istediğim yer,
Her yerde söylemek istediğim şarkı var aklımda
Aklımda hep aklımda
Sabah akşam hep sol yanımda.

Her Gün

Sesinde söylenmemiş
Günaydınlar var
İçinde kocaman bir sevda ve sen o sevdanın şairi.
Karanlık çöktüğünde gökyüzünde parlayan yıldız
sensin.
Güneş dünyayı aydınlattığında yere düşen her
zerre sensin.
Yeni güne umut her geceye şiir sensin

Leyla ile Mecnun

Özlemin yoğun olduğu
Sabahları beklemenin uzun
Karanlığı beklemenin kısa olduğu bir vakitte...
Ne olursa olsun istersen gül olsun elinde istersen
karanfil
İstersen geç gel ama yüreği sevda dolu gel
Gözlerinde yabancı olmasın gönlünde ise yalnız
ben
İstersen yağmurlu havada gel istersen çöl sıca-
ğında,
Sen Mecnun ol
Leyla olmayan ten utansın.

Kurtuluş ÇELEBİ

Gibi

Özgürlüğümdün benim.
Sıkı candan,
Boğuk odalardan,
Kirli ellerden;
Kaçıp geldim sana.
Önce sardın sarmaladın,
Kucak açtın.
Anne, yuva, aşk gibi...

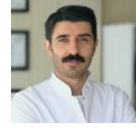
Kanlı bir sokağın,
Paslı salıncağında salladın
Mutlu oldum.

Yağmurun altında kalbim
Tuttun ellerimi.
İslandı,
Okşadın beni.
Sonra çekip gittin.
Yolcu gibi,
Hiç olmamış hiç gibi...

Büşra ŞEKERCAN

MATMAZEL NORALIYA'NIN KOLTUĞU: ŞÜPHENİN GİRDABINDA

Gazi GÖÇMEN

Psikolojik roman türü olarak edebiyat dünyamızda yerini alan Matmazel Noraliya'nın Koltuğu, Peyami Safa tarafından 1949 yılında kaleme alınmıştır. İki bölümden oluşan kitabın ilk yarısında olaylara ağırlık verilirken ikinci kısımda daha çok felsefi ve politik bilgiler sunulur.

Kahramanımız Ferit'in gördüğü bir rüya ile başlayan romanda yazar, kurduğu cümleler ile bizi onun bilincinin dehlizlerinde başarılı bir şekilde dolaştırmaktadır. İlk bölümde karakterler canlı bir şekilde işlenir ve renkli bir dünyaya tanık oluruz. Burada madde ve geçici zevkler ile dünya meşgalesi ağırlık merkezidir ve pozitivist bakış açısı hâkimdir. Tıp fakültesini yarıda bırakıp felsefe okumak isteyen Ferit bu kararında da devamlılığı sağlayamaz. Babasından miras gibi aldığı materyalist dünya görüşü ile yaşadığı parapsikolojik deneyimlerin arasında sıkışıp kalmıştır. Yer yer onu gerçek hayattan koparacak seviyeye ulaşan bu deneyimlere bir anlam veremez. Çektiği derin acı ve sancılar onu bir cevap bulmaya zorlar. Fakat sahip olduğu bilgi buna imkân vermez. Zihninde sürekli madde ve manayı birbirleriyle çarpıştırır ve bu çarpışmadan bir sonuç elde edemez. İlginçtir; sonradan hayatına giren Yahya Aziz isimli felsefe öğretmeni, pozitivist bir dünya görüşüne sahip olmasına rağmen Ferit'e kendini iyi hissettirir. Rağmen diyoruz çünkü kitabın geneline bakıldığında, pozitivistten ziyade, ruhun rahatını inançta arayıp bulabileceğimiz vurgusu yapılıdır.

Kahramanımızın pozitivist yanı ete kemiğe bürünüp Yahya Aziz adını alırken, inancı da aynı şekilde Matmazel Noraliya adıyla vücut bulur. Matmazel Noraliya'nın koltuğuna oturduğunda parapsikolojik deneyimlerinin en uç noktasını yaşayan Ferit, vecd diye tanımlayabileceğimiz bir halde "benliği" ile karşı karşıya gelir. Bu koltukta hissettiklerini Aziz öğretmen ile tartışarak mantık süzgecinden geçirir. Sonlara doğru, yazar, madde ile mana arasındaki mesafeyi daraltır ve bir zemine oturtmaktan uzak durarak cevabı okuyucuya bırakır. Her ne kadar mesafeyi korumaya çalışıp kesin yargıya varmak istemese de tercihini inançtan yana kullandığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Kitabın kısımları keskin bir çizgi ile birbirinden ayrılmaktadır. İlk bölümdeki olay örgüsü ve karakter çeşitliliği okumayı kolay ve zevkli kılarken, ikinci kısımdaki felsefi ve politik fikirler daha yoğun dikkat gerektirir. Kelime oyunları ve başarılı bir şekilde uygulanan bilinç akışı tekniği edebi üslup olarak bellekte bir tat bırakır. Yazarın kendi hayatında yaşadığı pozitivist, mistik, materyalist, antikomünist ve

muhafazakâr değişimlerin izlerine romanda fazlaca rastlarız. Bu paralellikten yararlanarak, kendi ruhunu yansıttığı Ferit'in yaşadığı buhranları yazarın da yaşadığını söylemek yersiz olmayacaktır. Özellikle mistisizme olan ilgisi romanın genelinde göze çarpar. Aşka ve onun patolojik yönüne dair fikirleri de görebileceğimiz eserde, üzerinde düşünülmesi gereken yerinde tespitler kitaba tekdüzellikten uzak ayrı bir hava katar.

Peyami Safa bu kitabında birçok insanın yaşadığı tereddütlere ayna tutarak ince eleyip sık dokumuştur. Kendimizden birçok yansıma görebileceğimiz bu ayna, hayatın amacına dair yaşadığımız ikilemlerde yalnız olmadığımızın ispatıdır. Yazıyı, kitabın özeti sayılacak, Francis Bacon'a ait olan şu sözle bitirelim : "Az miktarda felsefe, insan aklını ateizme yönlendirir ama derinlikli felsefe insanların aklında dinin yolunu açar".

SESSİZ TELAŞ

Kaçıncı geri dönüş seferim
İçimdeki gitmek isteyişlerimden
Ben bu kentte avare
Uygar tutsaklıkta bir köle
Kilit üstünde binlerce kilit

Hayallerimi sığdıramadığım valizimde
Asılı kaldı; küskün ellerim
Kaç boyun eğiştirdim bedelim
Sancılı rüyalarımın
Kan ter içinde uyandım
Hiç türlü vedalar boşunaydı
Beni çağıran iklimlerde
Çoktan başlamıştı.
İkinci yağmurları
Telaşım olmadan bu dönem günlerde
Ahh!
İslanabilmek vardı.

Bu adanış, acıkmış bir karın tokluğu
Bu aldanış, bir nefes memleket soluğu
Aklıma yaptığım oyunların son kozu
Ömrümün son deminde

Bilirim ki
Ölüm gitmenin tek yolu

Sonay KARASU

HASTA

Fatma DAĞLI

Nereden başlasa, nasıl başlasa bilemiyordu. Nasıl anlatılabilirdi ki... Derin bir nefes alarak oturduğu koltuğa yaslandı. Elleriyle kolçaklara sıkı sıkı tutundu.

“Bir günüm, nasıl geçiyor öyle mi?” dedi. Gözlerini kapadı.

***

Zrrrrr...

Bir gözü açık, diğeri kapalı el yordamıyla telefonu komodinden alarak; alarmı kapatıyor. Yataktan kalkmak hayli zor geliyor. Tüm gece sırtında yük taşımış gibi ağrıyor kasları. Kurulmuş bir robot gibi yürüyor banyoya. Elini yüzünü yıkıyor, saçlarını özenle tarayıp topluyor ensesinde. Mutfuğa yöneliyor. Buzdolabından çıkardığı ve önceki gece açtığı süt kutusunu burnuna yaklaştırıp birkaç kez kokluyor. Bir bardak ılık sütle mutfaktan çıkarak çocuğunun odasına gidiyor ve onu şefkatle uyandırarak sütünü içiriyor. Bugün hava biraz kapalı. Kalın giydirse terleyebilir, ince giydirse üşüyebilir. Dolabın karşısında kıyafetleri inceliyor. Kafasında onlarca kombin oluşturuyor. Birini seçip giyinmesine yardım ediyor, okul hazırlıkları teker teker tamamlanıyor. Çantasını da kontrol ediyor; anahtarı, dış kapı giriş kartı, harçlığı, mendili, ödevleri her şey tamam. Servis saati geliyor. Çocuğuna sarılarak, mis kokusunu ta ciğerlerinde hissedene kadar çekiyor içine. Asansöre bindiriyor. Ara katlarda kötü niyetli birileri binebilir, başına bir şey gelebilir, elektrikler kesilebilir endişesiyle kabinin inişini takip ediyor. 5, 4, 3, 2, 1, 0 ve ışıklar sönüyor... İnmiş olmalı. Koşarak balkona çıkıyor. Servis gelmemiş henüz, bir dakikası var hâlâ. Çocuğunun bahçe kapısına doğru çıkışını izliyor. Yolun kenarında bekleyen bir yabancı gözüne takılıyor.

“Bu saatte bu adamın burada ne işi var” diye düşünüyor. Aklına bin bir türlü ihtimal geliyor. Sabırsızlanıyor.

“Nerede kaldı bu servis?” İki dakika gecikti. Gözünü çocuğundan ayırmıyor, bir yandan da şüpheli gözlerle adamı süzmeye devam ediyor. Derken bir araba gelip adamın yanında duruyor.

“Araba neden geldi ve orada durdu ki?” Kan beynine hücum ediyor sanki, kalbinin gümbürtüsünü kulaklarında işitiyor. Koşarak aşağı inse çocuğunu gözden kaybedecek, inmese elinden bir şey gelmeyecek. Arabanın uzaklaşmasıyla birlikte rahatlıyor. Servis geliyor sonunda. Bindiğinden emin oluyor, servisin hareket etmesini bekliyor. İşte gidiyorlar. Başlarına kötü bir şey gelmemesi için dua ederek içeri giriyor. Üşüdüğünü o an fark ediyor. Göğsünde kavuşturduğu kolları birden halsizleşiyor. Adım atacak mecali kalmıyor. Uzun zamandır böyle hissediyor zaten. Hazırlanıp

çıkması için yarım saati var. Kahvaltı yapmak için masaya oturuyor.

“Bu yorgunluğun sebebi nedir?” diye düşünmeden edemiyor. O an için şüphelendiği hastalıkla ilgili yazılıp çizilen ne kadar belirti varsa hepsini buluyor kendinde.

Yemek yerken lokmaları boğazına diziliyor. Dilinin köküne bir ağırlık bağlanmış gibi. Döndürmek çok zor geliyor, yoruluyor. Epeydir kendine mani olmasına rağmen merakına yenik düşüyor ve iki taşın arasında internete giriyor; o siteden bu siteye geziniyor, yazıyor, okuyor, en kötüsünü görene kadar okuyor. İşte buldu sonunda:

“ALS”. Hani şu Hawking’in filmlere konu olan ve kısacık bir sürede tüm kasları çalışmaz eden sinir hücreleri kaybı.

ALS olmuş olabilir miydi? Bir, haydi bilemedin iki yıl yaşarsın diyordu kaynaklar. Tepesinden aşağıya kaynar sular döküldü sanki. Öyle ya, herkes Hawking kadar şanslı olamazdı. Hissettiği endişeden dili hiç dönmez oldu. Kalktı, adım atarken sendelemeye başladı. Bir süredir seğiren kasları şimdi her yerden ve daha sık kıpırdanmaya başlamışlardı. Göz kapakları sanki eş zamanlı açılıp kapanmaz olmuştu. Nefes alışverişi bile değişmişti. Ölüm korkusu tüm benliğini kaplıyor.

“Nasıl ölebilirim, çocuğum var benim. Ona ne olacak, bensiz ne yapacak?” diye düşünürken kafasında kurguladığı senaryolar gerçek olacaktı gibi kahroluyor ve yanaklarından iki damla yaş süzülüyor.

“Ölemem, ölmemeliyim, şimdi olmaz! diye fısıldarken hadsizliğe varan düşüncelerinin farkına varıyor ve utanıyor Allah’tan. Bir yandan bunları düşünürken diğer yandan da tuhaf şekilde bir şey yokmuş gibi giyinmeye devam ediyor. İşe geç kalmamalı. Ocağı söndürüyor. Bugün kullanmadığı halde ütünün fişini çekip çekmediğini kontrol ediyor. Evden çıkmadan tekrar mutfuğa girip ocağa bakıyor. Sonunda evden çıkmayı başarıyor. Arabaya binerken kapıyı kilitleyip kilitlemediğini hatırlayamıyor.

“Yok canım kilitlemişimdir” derken, kendisini yeniden evin kapısında buluyor. Kilitlemiş tabii ki. Arabaya geri dönerken, aklına başka bir kuruntu giriyor. Acaba ocağı ve prizleri tam olarak kontrol etmemiş olabilir mi? Öfkeyle kapıyı açıp eve giriyor. Her şeyin yolunda olduğunu görünce hem rahatlıyor hem de eli ayağı titremeye başlıyor. Hırsından gözleri doluyor.

“Bunu kendime neden yapıyorum” diye söyleniyor öfkeyle. Kapıyı çarpıyor hızla. Bunca şeye rağmen asansöre binerken yine de kapının kapanıp kapanmadığını kontrol etmekten kendini alamıyor. İşine

ucu ucuna yetişiyor.

Beynini kurt gibi kemiren, yoruldukça sinsi sinsi dinlenen, düşüncelerini ele geçiren içindeki düşmanla mücadele ederken, gündelik hayatına devam etmek ve her şey yolundaymış gibi davranmak öyle zor geliyor ki... Bir şeylerle meşgul olduğunda aklına gelmiyor çoğu zaman korkuları. Bu yüzden sürekli yeni uğraşlar buluyor kendine. Ancak düşünceleriyle baş başa kaldığı ilk anda korkuları nüksediyor, aklına doluşmaya çalışan saçma olduğunu bildiği sinir bozucu fısıltılara var gücüyle kulaklarını tıkamaya çalışıyor, ama nafile...

"Haydi" diyorlar, "haydi kalk, kontrol et kendini. Git aynada yüzüne bak."

"Hayır" diyor başlangıçta. Ama her defasında içindeki düşman kazanıyor ve aynanın karşısında buluyor kendisini. Dudaklarını büzüp -O- yapmaya çalışıyor. Titriyorlar. Dilindeki kaslar bile seğiriyor.

"Kesin ALS oldum. Ne yapacağım ben?" diyor aynadaki görüntüsüne. İçindeki düşman sırtıyor.

"Haydi" diyor "haydi doktora görün." Yaşadıklarını kendine saklıyor, kimseye haber vermeden nörolojinin yolunu tutuyor.

Hastane koridorunda oturuyor. Onu rahatsız eden belirtiler dalga geçer gibi kayboluyorlar. Sıra ona geldiğinde çekingen bir tavırla kapının koluna bastırıyor. Elinde bir ıslaklık hissediyor, yüzünü ekşitiyor. "Hepatit, HIV "gibi virüsler geçit töreni yapıyorlar aklından. Neden içeride olduğunu hatırlayamıyor bir an. Gözü ıslak parmaklarında. Doktorun sabırsız bakışlarını fark edince zihnini toparlıyor ve soluk almadan derdini anlatıyor. Yapılan tetkiklerin sonucunda endişe edecek bir şey olmadığını söyleyen doktora teşekkür edip ayrılıyor odadan. Rahatlıyor...

İki gün sonra içindeki düşman yeniden uyanarak "tüm analiz yöntemlerinin uygulanmadığını, gözden kaçırılmış bir şeyler olabileceğini söylüyor. Bu düşünceyle birlikte bir yumru oturuyor boğazına, ter basıyor tepeden tırnağa, gözleri kararıyor, bayılacak gibi oluyor, nefes alamıyor yine.

"Hayır" diyor kendi kendine, "Doktordan iyi bilecek değilsin ya. Yok bir şey. Haydi işine odaklan." Gelgitlerle birkaç gün daha geçiriyor. Dayanamıyor sonunda. Soluğu doktorun kapısında alıyor yeniden. Yapılmayan testlerin yapılmasını da istiyor. Tüm sonuçların iyi çıkması onu bir anlığına rahatlatıyor. Sonra aklına çöreklenen düşman dile geliyor yeniden.

"Ya hastalık fark edilemeyecek kadar erken bir evredeyse?" Bu düşünceyi doktoru kızdırmadan nasıl açsa acaba? Bir anda söylemek daha iyi galiba. Diliyle dişinin arasında yuvarlayıveriyor aklındakileri. Sabrı taşmak üzere olan doktor derin bir nefes alıyor ve kaşlarını çatarak:

"Bir şeyin yok ama hastalığı böyle çağırmaya devam edersen yakında olacak" diyor.

Galiba beklediği cevabı buluyor. Gülümseyerek ortamı yumuşatmaya çalışıyor. ALS olmadığına ikna oluyor sonunda. Öyle büyük bir yükten kurtuluyor ki. Koridorları uçarcasına geçiyor. Ölmeyecek, en azından bu hastalıktan. Dışarı çıkarken hastane kapısını dirseğiyle itiyor. Serin havayı hissediyor iliklerinde. "Ohhh! Yaşamak ne güzel şey" diyerek arabaya biniyor. Ellerini antibakteriyel mendille siliyor. Saçlarını düzeltmek için aynaya baktığında boynuna takılıyor gözleri. Yeni bir yükte omuzları çöküyor birden.

"Bu tuhaf şişlik de nereden çıkmıştı böyle?"

***

Gözlerini açtı. "Zihnimin karanlıklarında pusuda bekleyen daha niceleri var" diye ekledi. "Çaresizim, lütfen bana yardım edin..."

ESKİ MAHALLE

Gece, soğuk nehirdi...
Serviler, gurbet türküleri söylerdi...
Uzun muydu günler çocukken ne?
Yapraklar arasındaydı eller,
Bir parçandı eski mahalle, Esentepe;
Var ile yok arası bir yer,
Yakınında Mahrumlar...
Hafif rüzgârda tozardı yollar,
Dışarıda oynardı çocuklar...
Gece konardı evler,
Gündüz uçardı kuş misali...
Gece yine konardı derken,
Cereyan bağlandı birden,
İplik kadar su akardı çeşmelerinden...
Okul yolu taşılıydı,
Ayakkabı eskidi...
Bahçede domates, biber biterdi...
Bir de Karadut ağaçları;
Tepeden bakardın Erkilet
Dağınık bulutlara gökyüzü,
İçinde bir şeyler yeşerirdi...
Öğrendin ya adı umut;
O herkesin birbirine çok gördüğü gizdi...
Kapılar kapanırdı ve insan yiterdi,
Yoksullukla yarışan hep kaybederdi...

Selçuk ŞAMİL

YOLCULUK

Zehra AKKAYA

Çatıya, çatıdan dama geçiyor, eski çizgi filmler gibi kalemle çizilmiş evlerin üzerinde, birinden diğeri-ne atlayıp geziyorum. Bir de ne göreyim, ayakkabılarım da çizilmiş, ayaklarımı çıkarıp baktım onlar da aynı şekilde çizili. Aman Allah'ım ellerim, ellerim de çizilmiş, ben nereye geldim?

Ayna bir ayna bulmalıyım, çantam neden yanımda yok. Elimle yokluyorum, telefonum da cebimde değil! Ben nereye geldim, ilerlemeli bir yol bulmalıyım. Koşuyor ve olabildiğince hızlanıyorum. Damdan dama, o kadar hızlı atlıyorum ki, sonunda boşluğun ne kadar geniş olduğunu fark etmiyor, düşüyorum. Zeminde değmem o kadar çok zaman alıyor. Bildiğim bütün duaları tekrar tekrar okuyorum. Düşmekten sıkılıyorum, bitsin artık öleceksem öleyim, derken en sonunda yerdeyim.

Gözümü korkuyla kapatıyor, açıyorum canım acımıyor. Kafamı çevirdim, bir de ne görüyorum, ayağım yanımda, yoksa benim ayağım değil mi ama çok benziyor. Uzun uzun bakıp doğruldum. Ayağım yanımda, dizimden tamamen geriye dönmüş, öylece duruyor. Düzelttim yerine takıp ayağa kalktım.

Neredeyim?

Etrafıma dönüp bakıyorum, her yer aynı yürüyorum, koşuyorum, duruyorum kafamı kaldırıp gökyüzüne bakıyorum, her yer aynı, güneş ışılıyor itinayla boyandığı yerinde. Gece oluyor, gündüz oluyor, günler aynı şekilde geçmeye devam ediyor. Yalnız yıldızlar, karanlık tuvalde hep ordaymış gibi güzelliklerinden, hiç bir şey kaybetmeden beni izliyor. Çoban Yıldızı bana gideceğim yeri tarif etmiyor, sadece seyirci.

Hiç uyumadan, yemek yemeden, günlerce yaşayabildiğim bu yerde, demek ki her şeyi yapabilirim. Uçabilirim mesela, yüksek bir yere çıkıp kendimi, boşluğa bırakıyorum. Kanatların olmayınca, uçmak ta zor oluyor, yere çakılıyorum. Denemekten vazgeçmiyor sürekli düşüyorum. Ama bir dakika, burada her şey mümkün olduğuna göre, Süpermen gibi elimi havaya kaldırıp uçabilirim. Yuppi uçuyorum, her şeyi yukardan seyrediyorum hızlanıyor ve hızlanıyorum. Şehirleri, dağları, ırmakları, yok olmaya yüz tutmuş ormanları mesela, denizleri seyrediyorum, cennet diyarları, savaşmaktan cehenneme dönmüş yurtları, yıllarca oradan oraya gezip duruyorum. Uçuyorum, koşuyorum, istediğim her yere gidip her şeyi görüyorum ama buraya neden geldim. Mısırdaki Piramitleri gezdim bir gün, bir gün Kuzey Kutbundaydım, hiç üşümedim eksi elli derecede, bir gün yine yanmadım, Lut Çölünde, dağları ziyaret ettiğim gün bir kulübe duruyor, bir dağın tepesinde öylece.

Yavaşça inip yere, usul usul yaklaşıyorum kulübe, kulübe yaklaştıkça çok güzel bir eve dönüşüyorum. İçinden kahkahaların yükseldiği, ilk önce kapısını çalmak istiyorum. Ama gitmiyor elim bir türlü, sesleri duyup merak ediyorum içerde neler yapıyorlar diye, cama yaklaşım içeriye seyrediyorum. Odanın ortasında, kuzine yanıyor, üst deliklerinden alevler gözüküyor. Böyle yandığına göre hava çok soğuk olmalı, bakıyorum evin çatısından dumanlar yükseliyor. Odun sobasının dumanı, gökyüzüne mutluluğun resmini çiziyor. Tekrar içeri bakıyorum, Kuzinenin yanında bir adam saçları küt kesilmiş, kızıyla oynuyor. Kadın geliyor, kucağında bir erkek bebeğiyle adamın yanına bırakıp gidiyor, burada ne kokuyor çok tanıdık diyerek etrafıma bakıyorum, kadın birden elinde tepsiyle koşarak geliyor, kuzinenin fırınından yanmak üzere olan, patatesleri çıkarıyor. Üzerinde mor kazağıyla, aslında mor rengi, bende çok severim. Ama patlıcan morunu mu, yoksa karalâhana morunu mu hatırlamıyorum. Zaten ikisi de birbirine benzemiyor muydu?

Onca zaman gezip dolaştım, günlerce bu aileyi seyrettim. Çıkış yolu dışarıda değilse, belki de insanın içinde, dışarıda kendime ait bir şey bulamadığıma göre, içimde aramalıydım. Göğüs kafesimi yarıp içine bakmalıyım, ilk önce organlarımı çıkarıp yan yana dizip seyretmek istedim, sonra yerlerini hatırlayamam diye, birer birer bakıp yerleştirmek daha mantıklı geldi. Midemi elime alıp dakikalarca seyrettim, dışarıdan direk faydalanan bu organ, bana bir şey ifade etmedi, böbreğe, dalağa, apandisitimin boş olan yerine baktım. Ciğerimi elime alınca, üzülünce pare pare olur, dediklerini hatırladım. Denedim, insan ciğeri elindeyken üzülemiyor demek ki. Kalbime gelmişti sıra, aldım atmaya devam ediyordu. Elimdeki bu küçük et parçasına baktım. Yıllardır biriken hüznü ve mutluluğu neresine sığdırıp saklıyordu. Her şey bunun içinde gizli, acıları çıkarıp atabilirim diye düşündüm. Ellerimle kalbimi ortadan ikiye yarıp, içine baktım küçük küçük siyah lekeler vardı. Bunları temizlemeye başladım, temizlediğim lekeler az bir zaman sonra, yeniden oluşuyordu. Ben tekrar sildim onlar yeniden oluştu, tekrar sildim oluştu. Demek ki acılar, yok olmuyordu. Günlerce, haftalarca elimdeki kalbi izledim, demek ki bunlar bende bana aitti, beni ben yapıyordu. Kalbimi kapatıp yerine özenle yerleştirdim, malum daha çok işi vardı.

Artık uyanma vakti geldi. Çizgilerimi önce çamaşır suyuna ıslattım, sonra ovdum, hepsi yok olana kadar, bir güzel temizledim. Artık sıradan hayatıma dönüp, insan kalabalığında kaybolabilirim.

DONUK KANATLAR

Emine ÇOBAN

Dünyada milyarlarca insan var belki ama aslında hiç olmadığı kadar boş bu uçsuz bucaksız mavi gezegen. Sahi çığlık atsam kaç duyar bu sağır insanların? Ağlasam bir mendille gelip gözyaşımı silen olur mu? Peki, hangi teselli toprağa verdiğim şu canın acısını hafifletir? “Yuva” dediğim şu moloz yığınının hangi mühendis aynı sıcaklığa kavuşturabilir? Hiç kimse. Ben sessiz çığlıklarımın haykırıkça daha sıkı kapanıyor dünyanın kulakları. Ben boşluğa bu soruları sordukça “Yüksek şatolarında” körpecik yavruma kıyan canavarları “Kınamaktan bile aciz kör dünya” hiç mi umut yok senden? Hiç mi merhamet kalmadı kıyında köşende.

Evlendiğim gün, daha doğrusu bu dünya cehenneminde bana sahip çıkacak birine verildiğim gün babam kulağıma sessizce fısıldamıştı kaderimizi; “Bu büyüklerin savaşı kızım, büyükler savaşırken küçüklere ölmek düşer.” Ya ölmeyenler babam onlara da yaşarken ölümü tatmak düşer galiba. Benim bahar göremeyen nazlı çiçeğim Zeynep'im de büyüklerin savaşındaki küçük kurban mıydı peki? Dayanamadı evladım. Doğar doğmaz açlığa, susuzluğa, kimsesizliği gördü yavrum. Hayatın yüzüne tokat gibi çarptığı umutsuzluğa dayanamadı ve geldiği cennete geri gitti. Şimdi de ben onu bu çorak topraklarda, savaşın ve patlayan bombaların gürültüsü arasında yalnız bırakıp bilinmezlere kanat açıyorum. Güçsüz bedenime ve çıplak ayaklarıma, kanayan yüreğime aldırmandan gecenin zifiri karanlıklarında yollara vuruyorum kendimi.

Bitmeyecek bu savaş silahlar sussa benim yüreğimdeki bombalar devam edecek, başımı ne zaman yastığa koysam dimağımda yeniden canlanacak, Zeynep'im her gece yeniden ölecek ben vatanımı her gece yeniden terk edeceğim. “Umu da” doğru çıktığımız bu yolda geride bıraktıklarım düşmeyecek yakamdan, her köşe başında bir tokat gibi çarpacaklar yüzüme. Şimdi ise keşkeler rüzgâr olup üşütüyor savunmasız bedenimi. Gözlerimi kapatsam bitecekmiş gibi geliyor yine “evimizde” sobanın dibinde oturup annemin pişirdiği ekmekleri yiyecekmişiz gibi, ama sonra açılıyor gözlerim. Bebeğimin son hali geliyor ansızın aklıma açıklıktan ağlayamıyordu bile. Bir bakışıyla içimi titreten o güzel gözlerini göğe dikip hüznü hüznü çaresizce bakıyordu sadece. Herkesten daha yığitti Zeynep'im. Nice adamlardan daha olgundu son nefesi-

ni verirken. Ölümü kabullenmişti benim yavrum tıpkı şu an benim de kabullendiğim gibi ama keşke her kabullenişe kapı aralasa Azrail.

Yemek yemeyi, gülmeyi, sokaklarda oyun oynamayı, annemin saçlarımda gezen ellerini özledim. Evladımın bana bakan gözlerini, kokusunu, kucağımdaki sıcaklığını özledim. Çöl sıcaklığında bana ait olan her şey bir moloz yığını olarak geride kaldı ve ben bu terk edişin boğazımda bıraktığı yumrudan nefret ediyorum. Eğer tercih hakkım olsaydı savaşın zorla büyüttüğü “kadın” değil, annesinin kucağında aç ama huzurla can veren o bebek ben olmak isterdim. Kıskanıyorum seni Zeynep'im, bu savaş sadece aç bıraktı seni, daha küçük bir kız çocuğu iken anne olmanın, tanımadığın bir adama eş olmanın, hayallerinin bir moloz yığına dönmesinin, adını bilmediğin ülkelerden bir parça ekmek dilenmenin nasıl bir his olduğunu asla bilemedim. Eline bırakılan üç peş kuruş lütfun ağırlığı altında ezilmek nedir görmedin. En önemlisi de insan olmayı unutmadin Zeynep'im.

Yorgunluktan nefesim kesilmeye başladı son kalan gücümle de gözlerimi kapatıp “yuvamı” hayal etmeye çalışıyorum ama onun da son hali çıkmıyor bir türlü aklımdan. Evimiz bizi bir araya getirirdi eskiden ama şimdi o moloz yığını bin parçaya böldü bizi. Kardeşlerim, annem, babam, hepsini aldı benden. Onlara ölmek, bana ise ölümlerimi ömür boyu yanımda gezdirmek düştü. Sınıra yaklaştıkça daha da artıyor içimdeki yangın. On yedi yıllık hayatımdan geriye kalanlara bakıyorum göz ucuyla; uçsuz bucaksız bir bozkır içinde gezdirilen çaresizlikler, açlık, korku ve moloz yığınları. Oysa bambaşka olmalıydı her şey... Annem hiç gitmemeliydi mesela ne zaman üzülsem saçlarımı okşamalıydı. Gençliğimi yitirmemeliydim. O hep benimle kalmalıydı ama olmadı. Geriye bir tek ben kaldım. Benlikten çıkmış bir beden içinde ben. Ve donmuş kanatlarımla uçmaya çalıştığım gökyüzü. Tıpkı Zeynebimin gözleri gibi puslu mavi, sahi Zeynebim mi o gelen?

Cennete kanatlanırken Zeynep'ti yüreğindeki en derin tek sızı. Bir anda zaman hafifletti bütün acılarını.

I

Giriş;

biliyordu
gözkapakları ranzanın suntasında
çakıl taşlarını andıran şekillerden
anlam yontma çabasını

biliyordu
dönüşü olmayan yollara
ancak hayalin
izdüşümünde
uzansa da usulca
biliyordu
kendini tutamazdı

II

gerileyiş ;

yeniden fakat bin defa
pullar uzayda seyrediyor.
dam soğuk
yorgan sıcak
çocuklar..
halüsinasyon
inanç ve yoksunluk
"kendini teslim bırak"

"zamanı çeyrek asır sar"
gülüşmeler, yastıklar, anneler
herkesin annesi yaşardı çünkü
çeyrek asır evvel bir bütün
hem sonra
umutlar vardı
taze bitmemiş
taze, bitmemiş
sabah yediler, ekmek kokuları, katırlar
"bahçeye çıkılacak"
insiyatif ne zaman girdi literatüre ?
eskiden "baba" vardı
esepler zamanın çarkı
öğütüyor insanı

III

kayboluş;

faraza sol yanını
faraza damdan çocuk
yerinde kalbinin olmadığını duysa
hasretle okşar göğsünü
aramak boşuna meşgale
kalbini çocuk
damda ranza, demir parmaklık
kendi dam dan
eklem yerlerini faraza bıraksaydı
mutlaka
çocuğun kalbinde
daha mühim korku olmazdı

"biraz daha kal,
sana kuytuda ,
gecenin anahtarını vereceğim"

kalsaydı zamanın kusurlarında
kaybolurdu eğer ..
bir parça daha kalsaydı toplayamazdı
film şeridine hasretlerini
gözlerini tavana son kez
son kez
çakıl taşlarına çizilmiş
bir kalp bulmak ümidiyle
kirpiklerini yokladı
kalsaydı sinüzitler, kaygılar, yarınlar
acıları görmezden gelse
rüyasına annesi gelirdi belki
kalmadı
boşlukta ipince çizgi
çakıl taşları
henüz bulamasa da
kendini seyrine bıraktı
zaman ince bir çizgi

Şeyma TEMİZSOY

Acemî Kalemler

Yazı Kurulu

acemikalemlerdersisi@gmail.com

Şiir Vakti Dergisinin aylık ekidir.
Sahibi : Sevilay Tunçbilek
G.Y.Yönetmeni : Selim Tunçbilek
Y.İşleri Müd.: Mehmet Tunçbilek

Mustafa Yılmaz - Fatma Dağlı
Ayşe Aksoy - Sonay Karasu
Emine Çoban - Melike Çelik
Zehra Meral Koşuk İvecan
Erol Metin

www.siirvaktidergisi.com
satış : www.kitap-evi.com
Baskı : Geçit Ofset Matbaacılık
Abone Bedeli: 60TL. Kurumsal:100TL
Her ayın birinde abonedeyiz.